

indítványt el nem fogadja, hanem a körülmény, mely az indítvány elfogadását nem engedi meg. Ime a vallás-szabadság kérdése. Az első pillanatban melyben a körülmények az indítvány elfogadásának lehetőségére kilátást nyitnak, a kormány készen van arra, hogy a közóhajok megfeleljen. Egyszerre megsemmisül minden ráfogás és minden vád, melylyel a kormány szabadelvűsége megtámadva volt, mert igazolva van, hogy a kormány teszi, amint teheti.

Merész fantázia azonban azt állítani, hogy ezt a vívmányt az ellenzék vitta. Mert hogy igazságosak legyünk, nem tagadjuk az ellenzék dicsőségét addig, amíg arról beszél, hogy ő indítványozta, mert kérdés, vajjon az indítványozás nélkül, — ha bár nincs zárva, de eszébe jutott volna-e a kultuszminiszternek, hogy az elkeresztelést, polgári szabadságot, vallási egyenjogúságot, egy kalap alá vonjon: ámde az indítvány határán túl mindenféle ellenzéki dicsőség megszűnt.

A képviselőház munkarendje. A kultuszbudget első címéhez az általános vitában még mindig több szónok van feljegyezve úgy, hogy a közoktatási költségvetés tárgyalása alig várható kedd vagy szerda előtt. Miután a képviselőház üléseit néhány nappal pünkösöd előtt egészen a jubileumi ünnepélyeken túl el fogják napolni, a költségvetés tárgyalását csak június 12-én folytatják. A „Pol. Corr.” szerint a valutajavaslatok tárgyalása a pénzügyi bizottságban két-három ülésben véget fog érni. A kormány letett arról a gondolatról, hogy e javaslatokat — megszakítván a költségvetés tárgyalását — terjessze a ház elé, minthogy kilátás van arra, hogy pünkösödig véget ér a költségvetési vita. A valuta-javaslatok tehát csak pünkösöd után kerülnek napi rendre. A kultuszbudget tárgyalása után, mely a kormány liberális nyilatkozatai foly-

A nemzet szemé én rám néz, nekem nagyot kell teremnem. Megígérttem, hogy iparkodni fogok e várakozásoknak megfelelni s miután a tisztelet és hódolat kifejezéseit sokkal inkább fogadtam, semmint mutattam volna, elmentem vacsorálni. A pinczér, ki jobb időkből ismert, csodálkozott ugyan, hogy egy olyan nagy tehetség, mint én, a sajtón kezdi a vacsorát, de végre is beláttam, hogy az Isten ugyan képes a vesékre látni, de egy pinczérnek nem tartozik kötelességei közé hasonló kvalifikációt a zsebek tekintetében megszerezni.

Egy ideig el voltam állás nélkül. Ebben az időben tudvalevőleg igen sokan jutnak arra a meggyőződésre, hogy nagy mulasztást követnek el, a kik nem iparkodnak többlepénzesnek születni. E korszakot nekem át kellett élnem. Ebbe az időbe esnek gyakorlati látogatásaim az ügyvédeknel, kik mind ismerték, felmutatták műveimet, melyek nekik igen tetszettek, boldognak valóztak magukat, hogy megtiszteltem látogatásommal s ezek után gyalázatos kutya lett volna, a ki tőlük irnoki állást kér. Meggyőződtem róla, hogy az ügyvédi karban is elismernek, ott is sok a tisztelém s ez nagyon megnyugtató, mikor vacsora nélkül kellett lefeküdnöm.

Egy bankigazgató ismerősömmel egész véletlenül találkoztam, a mit Isten ujjának voltam hajlandó tekinteni. Hogy örült a derék ember látásomnak! Mindjárt meghívott ebédre s egészen biztosan tudom, hogy

tán békésen folyik le s rövidebbnek ígérkezik, mint a minőnek várták, két tárczát kell még elintézni: a kereskedelmi s a honvédelmi minisztériumét. Mind a kettővel azonban ezuttal röviden s enyhén kell elbánnia a képviselőháznak, mert a kereskedelmi minisztérium élén ideiglenes intéző áll, a honvédelmi, miniszter pedig régóta beteges.

A horvát képviselőválasztások ma hét-főn kezdődnek. Összesen 51 kerület kerül a választási urnák elé, melyek közül, minden valószínűség szerint, 45 a kormány által rokonszenvező nemzeti pártra, 5 a Starcevic-pártra, egy kerület pedig a pártokivüli Pejacsevics gróf volt bánra fog esni. A Starcevic-párt radikális lapjai őszintén elismerik, hogy a bán minden panaszt, melyet egyes tulbuzgó hivatalnokok visszaélései ellen nála tesznek, azonnal orvosol s hogy teljes szabadságban folynak a választások.

A kivándorlás Bulgáriába.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő ur!

Csak most olvastam becses lapjában, hogy innen kivándorlási tudósítások közöltettek az „Egyetértés” és „Felső Torontál”-ban. Nem akarok foglalkozni az itteni tudósítóval, csak röviden azt akarom jelezni, hogy ne fájjon az ő feje a kivándorlás miatt. Maga a tény pedig a következő: Hertelendyfalva község az aldunai telep-községek közül a legjobban áll és az összes telepesek a szó teljes értelmében jólétnek örvendenek. Innen egyetlen telep nem akar kivándorolni, hanem számtalan vidéki illetőségű egyén tódult ide, látván az itteni telepesek boldogulását és mindenáron telepeket akartak a telepesektől vásárolni, de miután ezt az előjáráság felsőbb rendelet folytán szigoruan ellenőrizte és megakadályozta, Bulgária felé veszik utjukat. Ezekhez csatlakoznak még olyanok is, a kiknek nem jutott telep.

nem kopott kabátom miatt tette. Ő határozottan szeret és nagyrabecsül. Családja most is szívesen lát, a husz éves fia, a ki rajong az irodalomért, még tegnap is meglátogatott. Az ebéd alatt is nagyon kedvesek voltak. Ebéd után valahogy egyedül maradtam a derék emberről s nyíltan megmondottam neki, hogy állást akarok tőle. És nem tagadta meg. Olyan embert, mint én, mindig szívesen fogad hivatalába. De maradjon ez végső menedéknek. Isten ellen való véték volna ilyen tehetséget hivatalba dugni. Nekem alkotnom kell. Majd gondoskodik róla és én megvagyok győződve, hogy a derék ember most komolyan gondolkodik: miként teremthetne nekem tehetségemhez méltó existenciát. S ő egyáltalán nem tehet róla, hogy én már beteg lettem . . .

A kórház elé jutottunk. Fiatal kollégámnak erősen meg kellett fogódnia, mikor leszállott.

— És a derék ember gondoskodni is fog róla, hogy tehetségemhez méltó helyre juszak. Bizonyos vagyok benne, hogy ő fog eltemettetni.

A kórház folyosóján egy percze megállott:

— Ugy dobog a szívem. Ha itt is azt mondanák, hogy ilyen nagy tehetségnek nem szabad közönséges, ingyenes betegek közé feküdni . . .

Kabos Ede.

Ilyen kivándorlási mánia különben minden évben felüti fejét, de gondoskodott vármegyénk kormányzója arról, hogy az indokolatlan kivándorlásnak gát vettessék és a hatóság ez irányban meg is teszi a kötelességét.

A mi a jogviszony rendezését illeti, arról nem akarunk szólni, mert tíz év óta néhány kormánybiztos és több rendbeli tisztviselő foglalkoztak ezen ügyekkel és annyit bátran mondhatunk, és pedig mi, a kik az itteni viszonyokat legjobban ismerjük, — hogy ha az aldunai telep-községek rendezését Rónay Jenő főispán kezébe adnák, hat hó alatt többet végezne, mint a mi tíz év óta történt.

Végre vegye tudomásul a nagyközség, hogy a kormány az aldunai magyar telepítésre olyan áldozatokat hozott, a milyen e hazában soha sem hozatott, sőt mondhatjuk, hogy éppen az a baj, hogy ilyen rendkívüli módon dédelgették a telepeseket és mondhatni két kézzel szórták reájuk a pénzt. Ezt igazolja legjobban azon körülmény is, hogy Székelykeve legrosszabban áll, mert ez a község egymaga fél millió rendkívüli segélyben részesült és az egész határt már rég átvették és használják még pedig a legkitünőbb terület a nagy-legelő területtel; míg Hertelendyfalva réti-területe a legsilányabb, és az erdő területe irtás alatt áll, segélyt pedig egy negyed résznyit sem kaptak mint Székelykeve, mégis a szó teljes értelmében virágzásnak indul s addig míg Székelykeve eddig egy garast sem fizetett, Hertelendyfalva község ezeket fizetett vissza és ezenkívül minden kötelezettségüknek eleget tettek. Ezen kötelesség teljesítés tudatában iparkodnak és dolgoznak.

Hertelendyfalva, 1892. majus 29.

Sz. J.

Sorsüldözött.

— Elbeszélés. —

Irta: Tószögi Andor.

(Vége.)

Öntudatlanul végig simított magas, izzadó homlokán reszkető kezével, egy pillanattig hallgatott, mint ha a fiatal leány egy engesztelő vagy enyhítő szavát várná e szigorú önitételre, a ki azonban annyira várakozásteljes figyelemmel csügött szavain, hogy nem engedte meg magának egy szó közbevetését sem, mely a beszélőt, bár csak pillanattnyira is feltartóztatta volna.

Hogy tehát hiába várt Gábor ur, felvette ismét a beszéd fonalát:

— Visszamegyek pedig egész gyermekkoromig, hiszen jellemem (ha ugyan nekem még erről beszélnem is szabad) fejlődésének összefüggő képét akarom nyújtani, be akarom bizonyítani, hogy a sors, a körülmények is tehetik rosszá az embert, tettek gonoszszá engemet . . .

Felső-Magyarország egy kis hegytövében fekvő városában születtem éppen ma 60 esztendeje . . . Hatvan esztendő viharzott el azóta fejem fölött, több egy félszázadnál meddő küzdelmek, céltalan vágyódások, örült eszmények és sikertelen törekvések hosszú esztendei . . . A szülői házba születésemmel is szerencsétlenséget hoztam. Édes apám jómódu, nemes kisbirtokos, bennem, egyetlen gyermekében, imádott neje gyilkosát gyűlölte, mert az én életem az anyáménak közvetlen folytatása. A hogy a világra jöttem . . . az ő szelleme elmenekült ebből a sirlalmak völgyéből. Talán előlem menekült, talán anyai szive sejteltelmei sugták meg neki, hogy egy gyűlölt,

HIREK.

— **A koronázás jubileuma és Torontálmege tanfelügyelője.** A koronázási jubileum ünnepéi alkalmából Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete folytán, utasítást bocsátott ki, hogy az emlékünnepe nagy jelentőségéhez méltó módon ünnepeltessék meg a megye területén valamennyi iskolában s hogy ne csak június hó 8-án, hanem előtte és utána következő napokon is szüneteljen az előadás. Különösen június 8-ika ünnepi isteni tiszteletre, iskolai ünnepélyekre, kirándulásokra használtassék fel. Az iskolai ünnepélyek megtartásáról, lefolyásáról június hó 20-áig kér közvetlen értesítést.

— **Véglegesítés, áthelyezések és beosztások.** Rónay Jenő főispán Grünfelder Antal ideiglenes minőségben alkalmazott számvevői gyakornokot, miután ez az államszámveteli vizsgát jó sikerrel letette, állásában véglegesítette. Áthelyezte Halász István antalfalvi szolgabíró Páncsovára, Kálmán Imre páncsovai szolgabíró Antalfalvára és Uzbasics Gáspár perjámosi szolgabíró Törökkanizsára. Az újonnan megválasztott szolgabírók közül szolgálat-tételre a perjámosi szolgabíróhoz beosztott Szépfly Elemér, a bánlakai szolgabíróhoz pedig Bogcha Marton. A főispáni titkári teendőket ellátására ideiglenesen Filkovich Boldizsár központi járási szolgabíró, a központi teendőket ellátására pedig ideiglenesen Vogel Dezső szolgabíró bízott meg. Gyertyánffy Jenő dr. tb. szolgabíró és Vándory Aurél dr. közg. gyakornokok pedig szolgálat-tételre a központba rendeltettek be.

— **A jegyzői nyugdíjválasztmány legutóbbi ülésén a következő ügyek nyertek elintézését:** 1. Keresztes Aladár nyugdíjintézeti számvevő által összeállított 1891. évi zárszámadás felülvizsgálása czéljából Schiller Lipót és Suciú János bizottsági tagok megbizattak. 2. Jovanovics

István oppovai volt községi jegyző hátraléka czimén 96 forint 19 kr. töröltetett. 3. Özv. Augustin Péternének évi 270 frt nyugdíj szavaztatott meg. 4. Özv. Matanovich Kálmánének évi 155 forint nyugdíj, gyermekei részére pedig évi 120 frt nevelésijárulék szavaztatott meg. 5. Özv. Nánásy Tituszné aziránti kérelmével, hogy 1871. október 16-án született Ilona leányának a nevelési járulék férjhez meneteleig meghosszabbítottassék, elutasított. 4. Maksa Lázár volt borscai jegyzőnek 20 szolgálati év után évi 400 frt nyugdíj szavaztatott meg. 7. Özv. Stanojlovics Urosné végki-elégítésre vonatkozó kérelmével elutasított, három kiskorú gyermekei részére ellenben évi 180 frt nevelési járulék szavaztatott meg. 8. Jegdits Elek felfüggesztett szerbkereszturi jegyző nyugdíj iránti kérelmével elutasított, mivel az ellene folyamatban lévő fegyelmi ügy végleg befejezve még nincs. 9. Ring Ede szarcsovai volt jegyzőnek 1892. január 1-től évi 360 frt nyugdíj szavaztatott meg. 10. Pavlovics Sándor rudnai volt, jelenleg gyűlvézi jegyző, nyugdíj igénye 1883. január 1-től állapított meg, újabb alaptörke befizetés alól pedig felmentetett. 11. Waberer Lajos horvát-klárii volt jegyző által befizetett díjai czimén 303 frt 80 kr. visszafizetett határozatott. 12. Miók János dobriczai volt jegyző által befizetett díjai czimén 203 frt 80 kr. visszafizetett határozatott. 13. Id. Fulda Pál nyugdíj-zott többi jegyző befizetett többlet visszafizetése iránti kérelmével elutasított, mivel a nyugdíjalapra utfizetést nem teljesített. 14. Sorgó Antalné kérelme fivere Dima Sándor elhalt nyugalmazott jegyző után járó halotti negyed kiutalványozásáért elutasított. 15. Dimitrievics Tamás perlaszi volt jegyző gyermekének kérelme atyjuk által a nyugdíj alapba befizetett összegek visszafizetése iránt elutasítottak. 16. Radocsay Ede szerbcsenei volt jegyző évi 310 forinttal nyugdíjaztatott és befizetett többlet czimén 93 forint 20 krajczár visszafizetett határozatott. 17. Schiller Lipót bizottsági tag indítványára, hogy Feilitzsch Berthold báró megyei aljegyzőnek a nyugdíj intézeti ülések jegyzőkönyveinek pontos vezetéséért

hála-elismerés szavaztassék, mivel nevezett a szokásos jutalomdíjat elfogadni nem hajlandó, a választmány méltányolva Feilitzsch Berthold báró érdemeit egyhangulag elismerést és köszönetet szavazott, egyben elhatározta, hogy erről Feilitzsch Berthold báró disztáblájú jegyzőkönyvi kivonatban értesítetik.

— **A Kiss Ernő vértanu-inge.** A szabadságharcz idejéből érdekes ereklye került vissza Aradra. Egy vérfoltos ingujj. Hajdan tartozéka volt egy fehér ruhadarabnak, a melyet Kiss Ernő tábornok viselt hősi karján a kivégeztetés órájában. Az emléket a vértanu unokahuga: özvegy Etschthali Fedrigoné Gyuláné, született Becsői Tóth Adél urnó őrizte negyvennégy esztendeig. Négy évtizeden át kérték nagyon sokan a drága ereklyét melytől sok kérésre olyan nehéz volt megválni a szerető rokonnak, a ki végre is belátta, hogy a rettenetes tragédia hőseinek vértől ázott emléke helye az aradi szabadságharczi múzeum s elküldte ezt Gráczból az „Alföld“ szerkesztőségébe. Egy fehér vászon ingujj ez, ritka közü hullámos kék csikokkal; csupa merő vérfolt különösen a felső részen, melyen a golyó négy krajczár nagyságú lyukat tépett. Az ereklyét átadták a szabadságharczi múzeumi bizottság elnököknek.

— **Diákmaajális.** A könyörtelen pesszimizták és a blazirt világiak, kik azt szeretik állítani: hogy nincs már a világon fesztelen jókedv és vidám életöröm, azok menjenek el évente a becskereki diákok maajálisára, s akkor bizonyára más meggyőződéssel térnek vissza otthonukba. A szombati maajális, melyet a helybeli főgymnázium ifjusága a régi tradiczióhoz híven magának és város közönségének rendezett, méltán sorakozott elődeihez. Reggel az ünnepélyes mise meghallgatása után vig zenező mellett vonult ki a haza reménye az erdőbe, hol régi és modern játékok mellett telt el az idő. Délben megvolt a szoká-

megvetendő lényvel szaporította a világ gonoszainak számát... Reám ugyan alkalmazhatni a Sárosy Gyula az elnyomatás korszakában annyit énekelt dala gyönyörű refrain-jét „Szegény anyám! ha tudta volna, dehogy szült volna engemet“... Egyetlen gyermek létemre úgy nőttem fel mint egy mostoha ivadék, gazdag apa gyermeke helyett — mint egy koldusfajzat — szeretni nem tanultam soha, senkitől, senkit. Atyám ütlege volt az egyedüli, a mitől féltem. Aki a leghetykébb voltam egyébként, meghunyászkodtam mint a kutya apám közelében.

Igy nőttem fel elvadulva, szilajul, féktelenül, és mégis korbács alatt; szabadon, és mégis rabszolga módra. A kegyetlenség mellett (örültem, ha más gyermektársamnak bajt okozhattam, legalább láttam mást is kinlódni, szenvedni a magam módjára) a számitó ravaszág, alattomoság és gyávaóság ördögei is befészkeltek magukat fogékony gyermekkeblembe és tettek senkinek sem hívó, kibem sem bizó, kit sem szerető, csak saját hasznát kereső, a más javát a magának alárendelő köszívü emberré, a ki tanultam, mert sarkalt a nagyravagyás, első voltam osztályomban, de a tanárok szeretetét arra használtam fel, hogy minél jobban befeketítem, gyűlöltté tegyem többi osztálytársaimat... Spiczli volt a nevem előbb osztályomban, spiczli lett később az egész gimnáziumunkban, városkánkban, majd az egyetemen... Engem ez bántott, sértett, de nem hogy javulásomat előidézte volna, hanem még jobban elkiserített, még több gyűlölettel töltötte el keblemet az emberek, a világ iránt. Barátság, szeretet, előttem ismeretlen fogalmak voltak s ha valaha egyik-másik társam kiváló tehetségemnél fogva s mivel még nem ismert, hozzám

csatlakozott, egy ideig szinte hálával viseltem iránta, míg nem győzedelmeskedett átkos természetem és szétszakítottam minden köteléket, elvágtam minden kapcsolatot, a mely összefűzött. Magam is beláttam, minő szerencsétlen természetem. Meghasonlottam önmagammal, a kétségbeesés szélén álltam, mind hiába... Egy hatalmas érzélem kellett, a mely áthassa testemet, lelkemet, a mely újja teremtsen. Meg is jött. A szerelem, a mely szenvedélyes szíven átvi-harzott váratlanul, egyszerre, óriás erővel. Szülővárosomban voltam.

Elvégeztem egyetemi tanulmányaimat, fényes sikerrel tettem le az ügyvédi vizsgát s most letelepedni óhajtottam otthonra, átvenni szép vagyonomat, a mely anyám részéről maradt reám, és elagott atyámnak támaszaként élni közelében. Édes atyám szívesen fogadott, büszke volt reám felmutatott szép eredményeimért, meg is éltünk egymás mellett békésen, egyikünk se bántotta a másikat; de az a bizalmas, szívélyes viszony, a melynek atya és fiu között szükségképen fennállni kell, előttünk ismeretlen volt.

Ez időt hozták haza Lóra unokahugomat a nevelő-intézetből Pestről. Hogy megláttam a szép leányt, a ki testi bájjai mellett lelkiekben is bővelkedett, lángoló szerelemre gyultam iránta s ő mint jóságú és csinos fiut szintén megkedvelt, hiszen rossz hírem nem hallotta, rossz tulajdonságaim nem ismerte. Hogy megkértem, nem tagadta meg tőlem kezét és én tulboldogan, szívenben mondhatlan szerelemmel vezettem oltárhoz lelkem egyetlen igaz érzeményét ezen a hosszas földi kinlódáson...

A legtisztább boldogság három esztendeje várakozott reám, oly üdvök és tiszta örö-

mek korszaka ez, melyet vázolni gyöngének érzem magamat és a mely maga egy emberélettel felért. Nőm és kis fiam volt mindenem, értük és bennük éltem, minden szempillantásuk parancs volt nekem s lelkemről levált minden salak, mint az aranyról az olvasztó kemenczében.

És aztán... aztán előjöttek a daemonok, a melyek bennem mindedig szunyadoztak, egymás után mind. Hiába volt küzdelmem ellenük. Hiába csapdostam le fejeiket, hydra módjára nyomultak újra és újra keblembe. És a régiek mellett új ördögök is szálltak meg keblemet, a pénzvagy s nyomban utána a féltékenység gonosz szellemei...

Nem tudom, meg nem akarom vázolni, hiszen a nagyságos kisasszony ártatlan kedélyét pestis gyanánt érintené, hogy és mint történt, csak annyit mondok, hogy nőmet és gyermekemet egy szép napon kivettem a ház elé szintelenül, télhidegben... Megbántam bűnömöt másod-harmad napon zokogtam, mint a gyermek, téptem hajamat, falba vertem fejemet... De már akkor késő volt...

... Vándoroltam aztán széles e hazában, kerestem, kutattam, nem találtam őket sehol... Pénzzé tettem minden vagyonom (édes apám közben meghalt) és kerestem egy helyet, a hol megtelepedjem.

Sorsom és balvégzetem ide vezetett... Itt vettem, hosszas kerülő utakon, félélvel megtörténte után, a nőm halálát tudató levelet, a melyben fiam pár nappal anyja előtti elhunytáról is értesítettek... Akkor fagyott meg ebben a szívben minden érzélem... Hogy csak ily soká tudott felengedni...!

Nem... Egyszer derült fel még bennem tavasz... egyszer ébredt még bennem melegebb rokonszenv... Rokonszenv volt

sos nagy ebéd, melyen több vendég is részt vett. Akkor aztán kezdődtek az előkészületek a majális fénypontjához: a tánczhoz. Régen hallottunk a városban annyi kocsi-zörgést, mint szombaton. Amennyi privát-fogat és fiaker csak van Becskereken, az mind mozgósítva volt. Folyton jöttek-mettek a diákok az erdőbe s mire a közönség úgy négy óra tájt gyülekezni kezdett, már ott találta a fess rendezőket, teljes díszben. Gyönyörű tavaszi nap kedvezett az ifjúságnak. A kikelet kifejtette összes bájait s kicsábította az erdő zöldjébe mindazokat az embereket, kiket nálunk „közönségnek“ hinak. S dacára annak, hogy ember ember hátán áll, jól mulatott mindenki. A fiatal nemzedék fáradhatlanul áldozott Terpsycho-renek, bebizonyítván, hogy a jövő generációban sokkal több a tánczkedv mint a jelenleg szereplő fiatalságban. A felnőttek pedig részben udvaroltak, részben meg elfoglalták az asztalokat s jó bor mellett gyönyörködtek abban az érdekes képben, mely szemek előtt tarkállott. A legkedvesebb házigazda persze Balácsi igazgató maga volt, ki ráért az érkezőket üdvözölni, saját vendégeivel elcsevegni és mellette még arról is gondoskodni, hogy a fiatalság példásan viselkedjék. Hogy ebben a tanári kar buzgón segédkezett, azt alig kell emlitenünk. De hátatlanság volna a diákoknak ki nem fejezni elismerésünket azért a komoly, kifogástalan rendezésért, melylyel a közönséget a legkellemesebben meglepte. Egyszóval, a mulatság pompásan sikerült és semmi csodálni való sincs abban, hogy a vendégek nagy része csak tíz óra tájt hagyta el az erdőt a legjobb hangulatban, ami onnan is kiviláglik, hogy alig akadt olyan, (t. i. férfi) ki az erdőből egyenesen haza ment volna. Nem igen lesz ember, ki ne gondolna szívesen az ideai diákmajálisra.

— **Beszéda Ruzsandán.** A melenczei jó-tékony nőgyelet tánczvigalommal összekötött beszédét rendez a nagybecskereki „Kolo“

csupán... Szeretet és nem szerelem, a mit boldog emlékezetű, jó anyja iránt éreztem, Paula (oh engedje, hogy így nevezzem!) Ha akkor nem csalatkozom ujolag, biztos vagyok benne, a legrosszabbtól meg lettem volna mentve.

Ez az újabb csalódás azután a jó legparányibb szikráját is kioltotta bennem. Sivár, kiégett volt a szívem, kihalt belőle minden érzelem.

És akkor átengedtem magam féktelen szenvedélyeimnek. Kiforrtam magam irgalmatlan verszopónak jobb meggyőződése ellenére... Lakoltam érte... lakoltam érte borzasztóan...

Én voltam az, a ki édes atyját minden rosszba belesodortam. A kissé könnyelmű, de alapjában jó embert én vittem egész az öngyilkosságig... és Istenemre! nem kegyelmeztem volna neki, ha meg nem történik az a csoda, a melyet az irgalmas Isten küldött megmentésemre...

Paula ott a kevereten pedig feszülten várt... minden idege megacézódott... Valami édes sejtelem hatotta át a szívét és végtelen sajnálkozás e szerencsétlen sors-üldözött ember iránt, a kinek biborvörös arca, ijesztően kidagadt erei elárulták azt az óriási belső forrongást, a mely ott benn a szívében dult.

Paula érezte, hogy ennek a szerencsétlen öreg embernek lelkét a gyehenna összes tüze mardossa, égeti, érezte mint mennydörög benne a rég elfojtott lelkiismeret szava, mint sújtja nagy és számos bűneinek tudata, és oda hajolt a szegény, szenvedő bűnhöz, végig simított puha kis kacsójával annak a hidegverejték borította homlokán

dalegylet, valamint Bradvarovics Darinka, Janopolyszky Bibits Deszánka és a kis Theodorovits Mária kisasszonyok szíves közreműködése mellett június hó 6-án, azaz pünkösd második napján „Ruzsanda“ fürdő nagytermében. A tiszta jövedelem az egylet alapjára fordítatik. Belépti díj: személyenként 80 kr. Jótékony adományok köszönettel fogadtatnak. Kezdeté esti 8 órakor.

— **Az a botrányos söprés,** mely Nagybecskereken kezd már mindenkit kihozni a türelméből, javában foly tovább. Egy kis változatosság kedvéért, tegnap éppen délután három és négy óra között söpörték a főteret. Az óriási por- és szemétkomoly mint valami nagy égés füstfelhője csapott át az egész főteren, menekülésre késztetve mindenkit, a kit csak szerencsétlen sorsa arra vetett. Igen természetes, hogy ennél a rettenetes manipulációnál egy csöpp vizet se használtak, a mi tudvalevőleg rendkívül emeli a dolog kellemességét, főleg ha — a mint ez most is történt, — egy násznép kocsijait lehet rejtélyes láthatatlanságba burkolni azzal a szenny-felleggel... A hatóságnak — mely ezt a botrányt állandóan és nagy kedvveléssel látszik üzni, — ajánljuk a minden locsolás nélküli söprésre a következő alkalmakat: Söpörtessen főleg nagy temetési menetekre, proccessziókra, a templomokból kijövő közönségre, vagy talán valami majális tánczköröndjén a javában tánczoló közönségre. Ez mind lesz olyan kellemes mint a fényes nappal és öntözés nélküli söpörtetés, mely tudvalevőleg a közönség általános óhajával találkozik, és semmi szín alatt nem mennék bele mi sem, hogy esetleg éjjel és öntözés mellett söpörjenek városszerte. Ez ellen előre is tiltakozunk!

— **Koronázási ünnepélyt** rendez e hó 8-án — mint levelezőnk jelenti, — a neuzinai intelligenzia a tanulóifjúság közreműködésével. Az ünnepély műsora a következő: D. e. 8 órakor: Isteni tisztelet a róm. kath. egyházban „Te Deummal“. D. e. 9

és még csak össze sem rezzent, mint a kigyó vagy béka érintésénél szoktunk...

A szegény megtörtött agg megfogta azt a piczi kacsót, forró csókjait, lepergő könyeit hullatta reája. Az érczes férfihangja most már rekedt suttogássá vált, miként az elbeszélése elején áradó világozás szürkületi felhomálylása.

— Paula, megtaláltam a fiamat. Nem halt meg, megcsaltak... Az édes gyermeke-met... A magas, büszke, ragyogó szép ifjut, saját ifjúságom láttam megtestesítve benne. Paula, annak az ifjunak kértelek meg téged... Annak az ifjunak, a ki szép, a ki jó, a ki okos... a ki atyja külseje mellett anyja angyali lelkét örökölte. Annak szántalak én. Miért reszket úgy piczi kacsód? Nem halt meg... nem halt meg az én drága gyermekem... Nem hazajáró lélek az, leányom, valódi, igaz, élő... mindjárt itt lesz... — és gépileg nyitja ki óráját. Fél hét... mindjárt itt lesz, leányom... A te nevedben sürgönyöztem neki, leányom... A magaméban nem mertem, hiszen megvet, gyűlöl... Szégyeli az apját, azt mondta énnékem... Szégyelli az apját...

És kitör belőle a visszafojtott zokogás... Bődülő, hatalmas, vérfagyasztó hangok...

A szép leány felugrik onnan a pamlagról, oda lép az öreg ur mellé!... Azt hiszi, hogy félrebeszél...

— A maga fia... Hogy sürgönyözhetett neki az én nevemben. Hiszen az engem nem ismer...

— De ismeri, szép leány, de ismer szelmem, Kelevéry Gábor.

órákor: Isteni tisztelet a gör. kel. szerb templomban. D. e. 10 órákor: Gyülekezés az államilag segélyezett közs. iskolának átellenében lévő térre. Alkalmi beszéd, előadja magyar nyelven Spindler Gyula, horvát-neuzinai tanító. Alkalmi beszéd, előadja szerb nyelven Konyovits Péter, szerb-neuzinai tanító. Alkalmi beszéd, előadja német nyelven Schmidt Mihály, szerb-neuzinai tanító. „Hunyadi“, Czuczor Gergelytől, szavalja Keidenecker György, V. osztályu tanuló. „Isten Hozzá“, Bajzától, szavalja Lasancz Viktor, V. oszt. tanuló. „Király himnus“, éneklí a „tanuló ifjúság“. „A haza“, szavalja szerb nyelven Nikolics György, IV. osztályu tanuló. Alkalmi szerb költemény, szavalja Dimitrijevits Zorka, III. oszt. tanuló. „Szózat“, éneklí a tanuló ifjúság. „Zsivio krály“, horvát nyelven szavalja Berkovics Ferencz, III. osztályu tanuló. „Festgedicht“, szavalja Keidenecker Miklós, VI. oszt. tanuló. „Hymnus“, éneklí a „tanuló ifjúság“. „Szittyá vitézek“, éneklí a tanuló ifjúság. D. u. 2 órákor: Kirándulás a tanuló ifjúsággal a zöldbe. Este 8 órákor: Táncz-koszoru.

— **Sáskák.** Jázova község határában a hol az elmúlt évben oly nagy pusztítást vittek véghez a sáskák, az idén helyenként ismét mutatkoznak oly annyira, hogy miután az irtáshoz szükséges eszközök már rendelkezésre nem állanak a szükséges óvintézkedések sürgős megtétele iránt kereste meg az alispáni hivatalt a török-kanizsai főszolgabíró.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Buocz Lajos nagybecskereki kataszteri irodatisztet a deési pénzügyigazgatósághoz kataszteri nyilvántartási biztossá, II. osztályu pénzügyi fogalmazói rangban egyelőre ideiglenes minőségben kinevezte. Alföldi Ede titeli kir. járásbírósi aljegyzőt pedig az igazságügyminiszterium a nagybecskereki kir. törvényszékhez aljárásbíróvá nevezte ki.

— **Sajtópör.** Vlachovits György, Bogdán Zsivkov dr., Petrovits Milán és több nagy-kikindai lakos Milenkovits István nagy-kikindai nyomdatulajdonos ellen, több rendbeli szennyírat kibocsátása miatt az aradi sajtóbírósnál megindították a sajtópert.

És a magas, karcsu ifju, a ki e közben belépett, átkarolja a reszkető boldogságában szédülő leányt s azt sugja a fülébe:

— Hát leszesz így Fésüs Gáborné, szelmem, Kelevéri Fésüs Gáborné...

Az a magas öreg ember feláll, tántorog, szédeleg pár perczig, azután vágódnék hanyatt... ha fel nem fogná a fia erős férfikarja... Egyik karjában alélt szerelme, a másikban szegény, szerencsétlen atyja...

A leány magához tér csakhamar, átöleli kedvesét szótlánul és elhalmozza szerelme csókjaival... Akkor aztán odalép a szerencsétlen öreghez, megfogja alácsüngő kezét és csókot lehel reá. Ha nem a tisztelet — a szeretet, a szánalom csókját. Mintha valami kis szorításféle volna a jutalom, a megtört, fán csüggő szemeknek hálás pillantása...

— Fiam, édes fiam! — hallatszík végre valami zokogásszerű hang a borzasztóan szenvedő férfi ajakáról. — Fiam bocsáss meg!... — Apám... szegény, szegény apám — tör ki abból a fájdalom — szegény, szegény, boldogtalan apám. És csókolja a kezét, az arcát, a száját.

— Megmondom az anyádnak, hogy megbocsájtottál... Add ide a kezedet, leányom!... — És oda teszi a fia kezébe... — Dicsérjétek az Istent és imádkozzatok lelkemért, — hörgi inkább, mint beszéli... — Áldásom reátok!

Nem dobog többé a sokat szenvedett szív. Ahasverus bevégezte bolyongásait.

min
köz
köz
mint
mak

Na g
jelen
köz
lat a
jobb
Bárd
Na g
prosp
rend
mag
háza
Nagy
zset,
Pál f
napok
utjáb

Bu
25 pe
irata
ross
budg
Józse
kieme
fönnt
mélye
Abrah
kiván
tholik
Györ
czy
fejteg
sát és
hogy
mekn
ladat
tetésé
ság, a
vény

A
minis
állitás
és Si
szállit
önérz
haszn
tesked
pályá
fogad
fölszó
tartás
Ülé

Bud
eredeti
szagos
egy ó
lönös,
festöm

Bu
tál“ e
írják,
bécs
mert
volt.

— Uj telepes község. A földmivvelésügyi miniszter Krassó Szörénymegyében Bálinc közelében lévő kincstári birtokon egy új község telepítését határozta el. Telepeseikül, mint értesülünk, az aradmegyei kis-peregi és makói jelentkezők vannak kiszemelve.

Irodalom és művészet.

• **Színészek Torontálmegyében.** Mint Nagy-Szent Miklósról értesülünk, ott jelenleg Bárdi Miklós tartja előadásait a közönség csekély részvéte mellett. A társulat az „Üdvöskében“ mutatta be magát. A jobb erők a következők: Erdei Berta, Bárdiné, Peterszky Iona, Mezei, Bányai. — Nagyikindán Dobó társulata elég jól prosperál. Legutóbb előadták Meilhac „A rendjel“ cz. vigjátékát és a „Ne hagyj magad Schlesinger“ cz. bohózatot, mely telt házat csinált. A közönség kedvencei: Nagy Vilma, Benkő Jolán, Aranyossy József, Szőlőssy Jolán. Az operettekben Pálffy Nina aratott igen szép sikert, ki e napokban tért vissza kolozsvári vendégtáborából.

Táviratok.

A képviselőházból.

(A képviselőház ülése május hó 30-án.)

Budapest, május 30. D. u. 4 óra 25 perc. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Bokross Elek elnökölt. A közoktatási budget tárgyalásának során Veress József (lutheránus pap) szólalt föl, kiemelve, hogy a Csáky-féle rendelet fönntartandó. Hock és Thaly személyeskedve válaszolnak. Gyurky Ábrahám gróf a 12-ik §. revízióját kívánja annak idején. Hévizy katolikus papi szempontból pártolja a Györfly Gyula javaslatát. Berzevicsy Albert államtitkár hosszasan fejtegeti a szabadelvű eszmék hódítását és Tisza Istvánnal együtt vallja, hogy gátat kell vetni azon elemeknek, melyek a szabadelvű haladást gátolják. A katolikusok üldöztetéséről szóló állítás egyszerű elfogultság, a kormány most is csak a törvény útján indul.

A vita befejeztetvén, Csáky gróf miniszter Hocknak azon multkori állítását, melyek Rampolla biboros és Simor leveleire vonatkoztak, leszállítja értékére. Vajayval szemben önérzetesen kijelenti, hogy sohasem használta az alapítványi vagyont kor-teskedésre. Erre garancia politikai pályája. — Ajánlja a költségvetés elfogadását. — Hieronymi előadó fõlszólalása után az zárbeszéd meg-tartása nolnapra halasztatott.

Ülés vége 4 órakor.

Keleti Károly halála.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Keleti Károly, az országos statisztikai hivatal fõnöke, ma éjjel egy órakor tüdőgyulladásban meghalt. Különös, hogy sógora, Greguss János, testmûvész szintén elhalt.

A románok kudarcza.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből távirják, hogy a románok gyûlését a bécsi rendõrség betiltotta, mert a résztvevõk jegyzéke hiányos volt. A tervezett tüntetõ körmenetre

vonatkozólag a rendõrség privát uton tudomására hozta a menet rendezõinek, hogy azt meg se kísértsék, mert nem fogják megengedni. A király sem fogadta a küldõtséget. A küldõtség legnagyobb része már kudarczuk teljes tudatában, el is utazott Bécsbõl.

Egy 48-as nõhonvéd halála.

Budapest, máj. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zoltán István nagyenyedi hajdu neje, a ki az 1848-iki szabadságharcot férfi ruhában, Kiss Gyula név alatt küzdötte végig, ma meghalt.

A bécsi derby.

Budapest, máj. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bécsi derbyt Batthyány Elemér gróf „Gaga“ nevû lova nyerte meg.

Leégett községek.

Budapest, máj. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Gyergyó-Remete és Temes községek tegnap porrá égtek. Ungvárról is nagy tüzesetet jelentenek.

Közgazdaság.

A budapesti gabnatõzsdérõl.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Buzakinálat csekély, a vételkedv jó, ennél fogva az árak további emelkedésben részesültek. Effektiv buza 10 krral jobb árt ért el a szombati jegyzéseknél. Egyéb szilárd hangulat mellett változatlan.

A határidõ-üzletben hasonlólag magasabb árakat értek el. Buza 5, zab 5, tengeri 3 krral emelkedett.

Zárlat 2 órakor:

Buza máj.-jun. 8.67-69.

Buza õszre 8.23-8.25.

Tengeri máj.-jun. 5.06-08.

Tengeri jul.-aug. 5.14-5.16.

Zab tavaszra 5.50-60.

Zab õszre 5.60-62.

Káp-repcze 12.10-.

Idõjárás: forróság.

REGÉNY-CSARNOK.

I r é n.

Regény.

— A „Torontál“ számára írta: —

Scossa Dezsõ.

(34-ik folytatás.)

— Hahaha! Hát persze, hogy azért aszszonyom. A szerelmes ember csak addig vak, a míg a remélt vagyon és jóllét helyett nyakába nem szakad egy nagyzó család, a melynek hõbortjai kielégítésére milliók kellenek.

Irén félelemmel, vegyes undorral tekintett reá.

— Ezt nem mondhatja komolyan!

— En õszintén beszélnek asszonyom. Hányatott életem egy pillanatában vágyaim közel álltak egy békés családi élet eszményéhez. Ilyenkor azt gondoltam, hogy majd meghuzom magamat valami kicsi faluban és nem teszek mást, csak szeretek. Szeretem az apró fehér házakat, a nagy fákat, az egygyû embereket, szeretem feleségemet, gyermekeimet, szeretem még a teheneket és kutyákat is, a melyek házam kiegészítõ részét képezik. Hiszen kegyed jól ismeri mindezt kedves Irén. Bizonyosan voltak kegyednek is percei, mikor ilyen bárgyuságokra gondolt.

— S mért ne szerethetné meg ezt? — kérde Irén hirtelen. — Higyje el, az élet

legfõbb boldogsága sokszor abban rejlik, a mit elkapatottságunkban csak gunyra tartunk érdemesnek.

— Kenetes szavak. De meg kell gondolnia, hogy én nem vagyok a munkához szokva s nem is lenne oly könnyû munkakört teremtenem magamnak, mint férjének volt.

— Hát nem gondolt arra, hogy az, a ki e házasságot õhajtja, némi áldozatra is kész! A fiatal ember fûrkészõ tekintetet vetett reá.

— Oh! értem. E réven végleg megszábadulna zaklatójától, a ki õnek csak utjában áll.

— Végre is, a dolognak elõbb-utóbb véget kell vetnünk. A kínálkozó legjobb pillanat itt van.

— Bármily rosszul esnék is, kegyedet nem látni többé, nem állok utjában szándékainak. De engedje meg, hogy a végkielégítés összegére nézve kíváncsiságomat kifejezzem.

— Mondjuk huszezer forint, — mondá halkan Irén.

— Nézzük csak. Huszezer forintból lehet venni egy kis házat, egy telek földet, egy kis kertet, pár tehenet, — de már ekére aligha telik. Azt akarja talán, hogy Diogenesként éljek?

— Mondja meg hát ön, mit kíván?

— Kétszeresével talán kezdenék valamit.

— Negyvenezer forint!

— Nettó.

— De hisz ön tudja, hogy vagyonom kezelését férjemre bízta.

— Tudom, de úgy hiszem ez az összeg csekély ár ahhoz képest amit általa elér.

Irén gondolkozott.

— Ez utolsó ajánlata? — kérde.

— Oh! hát kevesebbre becsülne? Gondolja meg, hogy ezzel örökre kifizet.

— Mikor kívánja, hogy átadjam?

— A mikor akarja. A „Vadászkürt“-ben lakom.

Nem beszéltek többé róla s mikor Holló Zoltán felkelt, hogy távozzék, mindkettõjük szokott közönye visszatért. Irén mégis nem akart elmulasztani egy kérdést.

— Így tehát Regéczi Dorindával való házasságának mi sem áll utjában.

— Megijedt? — kérde Zoltán mosolyogva. — Mit se féljen, itt van már a gyûrûje.

(Folyt. kõv.)

Felelõs szerkesztõ: Dr. Brájjer Lajos.

Fõmunkatárs: Jurkovic Aladár.

Hirdetések.

293. sz. b. v. k. 1892.

(245-1.1)

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. törvényszéknek 1892. évi 4137. és 4289. számú végzéseivel megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbírósnak 1892. évi 3477. és 3536. szám alatt kelt végzése folytán Kostyál Antal nagybecskereki lakos végrehajtató részére, Stier Luiza nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedõnek 760 frt és 552 frt és jár. iránti biztosítási végrehajtás útján 1892. évi ápril hó 15-én lefoglalt 261 forint 25 krra becsült követelések és 1275 frt 70 krra becsült bolti cikkek, állványok, cipõk, csizmak és butorokból álló ingóknak alperes üzletében és lakásán Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1892. évi június hó 8-ik napjának délelõtti 9 órára tüzetett ki, a 4453.-1892. számú végzés alapján.

Ezuttal felhívatnak mindazok, kik az elárverezendõ ingóságok vételárából a végrehajtató követelését meg-elõzõ kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tûnik, úgy az esetben is, ha elsõbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzõkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs — miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ához képest elsõbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelenték be annál is inkább, minthogy késõbben bejelentett el-õbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylõk a vételár fõlõségére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1892. évi május 20-án.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

H i r d e t é s e k.

15970. szám 1892.

(233—3.2)

**Verseny tárgyalási
h i r d e t m é n y**

a szárcsa-vattinai törvényhatósági közut 60—64.
szakaszának helyreállítása iránt.

A Torontálvármegye területén levő szárcsa—vattinai közut 60—64. kilometer közti szakaszának helyreállítása céljából **f. évi június hó 13-án délelőtti 10 óra-kor** a torontálmegyei alispáni hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Ezen összesen 16165 frttal előirányzott művelet előmérete és költségvetése a vármegye alispáni hivatalánál a versenytárgyalás napjáig megtekinthető.

Felhivatnak ennelfogva a vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat fentemlített hivatalhoz czimezve, a kitűzött tárgyalási napon délelőtt 10 óráig nyujtsák be. — A később beerkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beerkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál átvehető ajánlati minta szerint teendők.

Minden ajánlattevő, az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól kezdve hat hétig kötve van ajánlatához.

A már benyújtott ajánlatok többé vissza nem vehetők.

Az ajánlat szabályszerűen bélyegzendő és az ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandó.

Az ajánlathoz a bánatpénznek a torontálvármegyei főpénztárba történt befizetéséről kiállított nyugta csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által kikötött árak összegének legalább 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadtatnak.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtatnak el, bánatpénzük az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, Torontálmegye közönségére nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, a mikor a megyei közigazgatási bizottság, illetve a nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. ministerium által elfogadtatik.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, és az ajánlati minta a torontálmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetők.

Nagybecskerek, 1892. évi május hó 9-én.

Torontálvármegyei alispáni hivatal.